

BERGEN KOMMUNE

Folkevalgtopplæring fagutvalg 2024
Utvalg for barnehage, skole og idrett

21.08.2024

Dagens program – tre tema som hører sammen

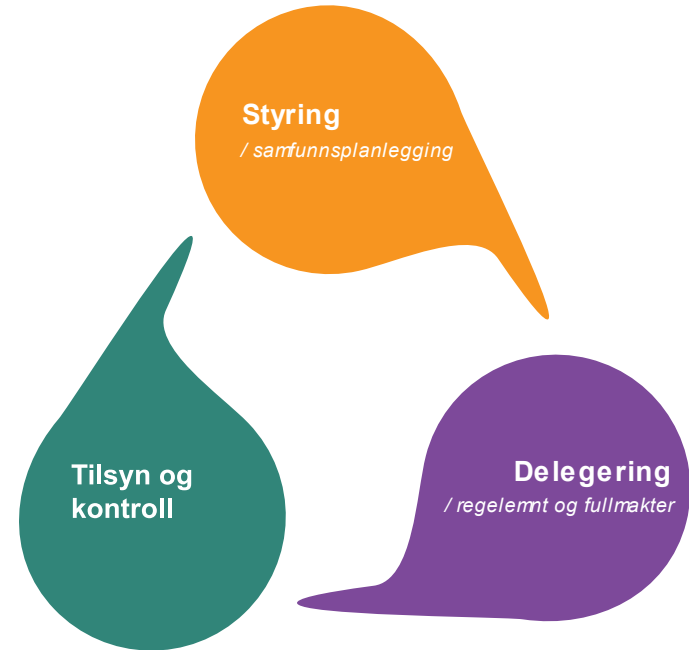
Viktige rammer for
styring av kommunen

Fordeling av ansvar/myndighet
i oppgavegjennomføringen

Oppfølging av ansvar for
oppgavegjennomføringen

Fullmakter og reglement

Kommuneloven § 5-14

“ *Kommunestyret fastsetter selv et reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres innen 31.12. året etter at kommunestyret ble konstituert*

Kommuneloven § 5-13

Folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter

- Organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet
- Tidsperioden som organet er opprettet for
- Eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet

”

Reglement for Bergen bystyre og utvalgene 2023-2027

To hovedfunksjoner:

Angivelse av myndighet/fullmakter

- Myndighet som ligger til bystyret selv og som ikke kan delegeres (kap. 5.7)
- Innstillingsrett og vedtaksmyndighet som er delegert til bystyreutvalgene (kap. 6.4 og 6.8)

"Spilleregler" for forberedelse og avvikling av politiske møter.

Tett knyttet til/detaljering av ulike bestemmelser i kommuneloven om saksbehandling i folkevalgte organ

Delegering – hva er det?

- At du gir et underliggende organ myndighet til å treffe beslutninger på dine vegne
- Beslutningen gjelder som om bystyret hadde truffet den selv
- Bystyret beholder likevel ansvaret for beslutningen:
- Delegering forutsetter klare rammer, følge med, etterspørre. Med så mange og ulike oppgaver kan dette være vanskelig, men mulig.

✓ Delegasjon må ha hjemmel i lov

✓ Lovbestemte oppgaver som ikke kan delegeres

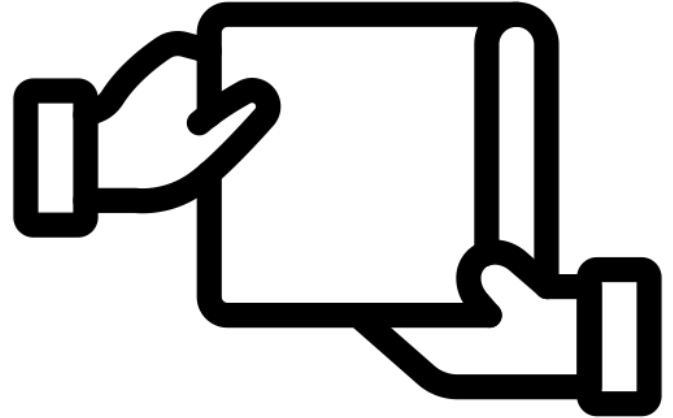
✓ Prinsipielle saker

✓ Videredelegering

Fullmakts- og oppgavefordeling mellom bystyret og byrådet – noen hovedtrekk

- Bystyret delegerer fullmakter til bystyreutvalgene og byrådet
- Fullmakts- og oppgavefordelingen mellom bystyret og byrådet er regulert gjennom *Reglement for Bergen bystyre og bystyreutvalgene* og *Byrådets fullmakter*
- Hovedprinsipp om negativ avgrensning av delegasjon, men også elementer av positiv delegasjon, jf. byutviklingsfeltet
- Samhandling mellom byrådet og bystyret er bla. nærmere regulert i *Reglement for Bergen bystyre og bystyreutvalgene* og *Reglement for Byrådet*

Oppgaver som bystyret ikke kan delegere (kap. 5.7)

- a) Budsjett- og økonomistyring
- b) Kommunal planlegging etter pbl – herunder kommunal planstrategi og kommuneplan
- c) Styringssystem og delegasjon av fullmakter
- d) Behandling av saker knyttet til politisk tilsyn og kontroll

Bystyreutvalgenes vedtaksmyndighet og innstillingsrett

Utvalgene er saksforberedende og innstillende organ for bystyret og har i enkelte saker beslutningsmyndighet (UMBY og UFKN)

Utvalg for barnehage, skole og idrett innstiller i saker innenfor følgende områder:

Barnehager, skoler, barn og unges oppvekstvilkår og idrett.

Verktøy og instrumenter for det politiske arbeid i utvalgene

- Skriftlige og muntlige spørsmål
- Forslag og merknader
- Utsettelsesforslag og forslag om å sende en sak tilbake til byrådet
- Høringer og befaringer
- Muntlige innlegg/ deputasjoner

Tilsyn og kontroll

Kommuneloven, del sju, Egenkontroll

§ 22-1 – *Kommunestyret har det overordnede ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet*

§ 23-1 – *Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne*

Tilsyn og kontroll

- Tett sammenheng med delegasjon og fullmakter
- Bystyret har i utgangspunktet all myndighet – delegering for å sikre effektiv oppgaveløsning
- Myndighet kan delegeres, men ikke ansvar. For å ivareta sitt ansvar må bystyret ha kunnskap om hvordan oppgaveløsningen foregår

Tilsyn og kontroll – to hovedformer

Politisk tilsyn og kontroll i regi av
bystyreutvalgene og bystyret selv (særlig
relevant i parlamentarisk styringssystem)

Tilsyns- og kontrollvirksomhet i regi av
kontrollutvalget og revisjonen

Politisk tilsyn og kontroll

Særegent ved den parlamentariske styreformen at bystyret delegerer betydelig politisk myndighet til et folkevalgt organ – byrådet – uten gjennomgående politisk representasjon.

Gir behov for en større grad av tydelighet mtp. oppfølging

Politisk tilsyn og kontroll i et parlamentarisk styresett må ses i sammenheng med bystyresidens behov for tilgang til informasjon, og kan derfor ses på som en kjerneaktivitet i en parlamentarisk styreform

Bystyrets ansvar for tilsyn og kontroll (kap. 5.4)

Som kommunens øverste myndighet skal bystyret ha god styring og kontrollere hele den kommunale virksomheten.

Bystyret skal sørge for at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk, vedtak og inngåtte avtaler og se til at vedtak iverksettes og følges opp.

Bystyrets ansvar for tilsyn og kontroll (kap. 5.8)

Som et ledd i sitt arbeid med politisk tilsyn og kontroll behandler bystyret en rekke rapporteringssaker, herunder:

- Årsmelding
- Tertialrapporter
- Revisjonsrapporter
- statusmeldinger

Bystyreutvalgenes tilsyns- og kontrollansvar (kap. 6.6)

- Behandling av rapporteringssaker
- Vurdere om fremlagte saker og informasjon fra byrådet er tilstrekkelig
- Spørreinstituttet
- Arrangere temamøter
- Høringer
- Årlig plan for utvalgets arbeid med tilsyn og kontroll
- Gi innspill til kontrollutvalget (plan for forvaltningsrevisjon)

Tilsyn og kontroll i regi av kontrollutvalget

Sentrale oppgaver:

- Kommunen har en forsvarlig revisjonsordning
- Det blir ført kontroll med at økonomiforvaltningen skjer i samsvar med gjeldende regelverk
- Det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
- Kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon, regnskapsrevisjon og eierskapskontroller blir fulgt opp

Tilsyn og kontroll i regi av kontrollutvalget

Kontrollutvalget kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid, men kan ikke:

Overprøve politiske vedtak og prioriteringer

Være klageorgan for forvaltningssaker

Veiledere utgitt av Kommunal- og distriktsdepartementet:

[Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon](#)

[Kontrollutvalgsboka](#) (se særlig kap. 2 Kommunestyret sitt kontrollansvar)

Byombudet

Instruks og formål:

- Byombudet skal arbeide for at det i den kommunale forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte borger og at kommunens ansatte ikke gjør feil eller forsømmer sine plikter overfor kommunens innbyggere
- Særlig fokus på sårbare grupper

